

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!



Scenariusz lekcji 6

1. **Temat:** *Czy to jest litera?*
2. **Czas trwania lekcji:** 45 minut
3. **Cele lekcji:**
Uczeń/uczennica:
 - a. poznaje literę jako najmniejszy element zapisu graficznego;
 - b. poznaje głoskę jako najmniejszy element dźwiękowy języka;
 - c. poznaje podział na samogłoski i spółgłoski w języku polskim;
4. **Metoda pracy:** od doświadczenia do swobodnego stosowania
5. **Środki dydaktyczne:**
 - a. laptop/komputer z dostępem do Internetu podłączony do projektora;
 - b. karty pracy do scenariusza 6 (załącznik 6.1);
6. film wideo pod tytułem *Czy to jest litera?*
 - c.
 - d. tekst tłumaczenia do filmu (załącznik 6.2)
7. **Przebieg lekcji:**
 - b) część wstępna (aktywizacja wiedzy uczniów i uczennic)
Nauczyciel zwraca się do uczniów witając się z nimi w PJM. Pyta o obecność uczniów na lekcji podając ich przydomki migowe.
Nauczyciel podaje temat lekcji.
 - c) część główna (opracowanie tematu, ćwiczenia przedmiotowe, zadania problemowe)
Nauczyciel rozdaje karty pracy i prosi uczniów o przeczytanie punktu 1 z karty pracy. Chcąc powtórzyć materiał pyta, czy uczniowie pamiętają alfabet polski i wyjaśnia punkt 1 z karty pracy. Nauczyciel może zachęcać uczniów do zabawy i pytać uczestników lekcji, z ilu liter składa się alfabet polski. Następnie prosi uczniów o przeczytanie punktu 2 z karty pracy. Łącząc te dwa punkty nauczyciel wyjaśnia, że kształty liter nie są powiązane z głoskami, litera jest to umowny, graficzny zapis głoski. (patrz **Wskazówki dla nauczyciela**).

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!



Nauczyciel prosi uczniów o zapoznanie się z punktami 3-5 z karty pracy. Pyta uczniów, czy rozumieją, co to są spółgłoski i samogłoski. Spółgłoski i samogłoski w języku polskim są to najmniejsze elementy języka. Samogłoski różnią się od spółgłoski sposobem wymawiania. Samogłoskę wymawiamy otwierając szeroko usta, natomiast spółgłoski wymawiamy inaczej – usta są blisko siebie lub są zamknięte, a język układa się w zależności od wymawianej głoski. Spółgłoski są zawsze wymawiane razem z towarzyszącą samogłoską, ale w piśmie tego się nie pokazuje.

Następnie prosi uczniów o wypełnienie punktu 6, a potem 7 i 8 z karty pracy. Nauczyciel zapowiada obejrzenie filmu. Zadanie uczestników polega na skupieniu się na wszystkim, co są w stanie zrozumieć. Grupa wspólnie ogląda film pod tytułem *Czy to jest litera?* oraz czyta tekst opowiadania *Czy to jest litera?*

Nauczyciel rozdaje uczniom tekst opowiadania w języku polskim. Nauczyciel pyta uczestników, co zrozumieli. Wyjaśnia nowe znaki w PJM oraz tłumaczy niezrozumiałe pojęcia w języku polskim.

Grupa ogląda film jeszcze raz (można włączyć transkrypcję – jest to uzależnione od poziomu grupy). Tym razem zadanie uczniów polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania dotyczące treści filmu, np.: *Czy A to jest litera?*

Omówienie na forum.

- a) część końcowa (aktywizacja wiedzy uczniów)

Wszyscy siedzą w kręgu. Nauczyciel rozmawia z uczniami i zadaje pytania: Co było dziś ciekawego? Co było łatwe/trudne? Czy uczniowie wszystko zrozumieli?

Wskazówki dla nauczyciela

Nauczyciel wyjaśnia uczniom, że graficzny zapis alfabetu i znaki alfabetu polskiego w PJM są powiązane ze sobą umownie. Znaki alfabetu w PJM są zapożyczone z języka polskiego.

Język **P**olski? 
 Język **M**ój?
TAK! 



Załączniki:

- załącznik 6.1: karta pracy
- załącznik 6.2: tekst opowiadania *Czy to jest litera?*

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!



6.1 Karta pracy

1. Co to jest litera?

Litera jest to graficzne przedstawienie dźwięku mowy — głoski. Kształty liter i dźwięki głosek nie są ze sobą powiązane i umowne.

2. Co to jest głoska?

Głoska to najmniejszy element dźwiękowy języka mówionego. Głoskę słyszymy, w odróżnieniu od litery, którą widzimy.

3. Co to są spółgłoski i samogłoski?

Głoski w języku polskim dzielimy na dwie grupy:

- spółgłoski;
- samogłoski.

4. Co to są spółgłoski?

Spółgłoski to grupa głosek, które powstają w trakcie mówienia, gdy powietrze nie może swobodnie przepływać i wydobywać się z ust.

Zatrzymać go mogą zbliżone do siebie usta, zęby i język, które mogą być ułożone na różne sposoby.

Spółgłoski w języku polskim to są: b, c, ć, d, dz, dź, f, g, h, j, k, l, ł, m, n, ó, p, r, s, sz, ś, t, w, z, ź, ż.

Język **P**olski?

Język **M**ój?

TAK!



5. Co to są samogłoski?

Samogłoski to grupa głosek, które powstają w trakcie mówienia, gdy powietrze swobodnie przepływa i wydobywa się z szeroko otwartych ust.

Samogłoski w języku polskim to: a, ą, e, ę, i, o, ó, u, y.

6. Zrób jak najdłuższego węża z wyrazów! Podaj dowolny wyraz zakończony na ostatnią literę wyrazu i zapisz go. Ile wyrazów możesz wymyślić?

Przykład: Autobus -> Samolot -> Tata

.....

.....

.....

.....

.....

Język **P**olski? 
Język **M**ój? 
TAK! 



7. Wymień 5 wyrazów zaczynających się na samogłoskę i zapisz je:

.....
.....
.....
.....
.....

8. Wymień 5 wyrazów zaczynających się na spółgłoskę i zapisz je:

.....
.....
.....
.....
.....

Język Polski?

Język Mój?

TAK!



6.2 Tekst opowiadania *Czy to jest litera?*

- Czy A, B, C to są litery? — pyta Halina
- Tak, to są litery. Litera jest graficzny zapis. Literę widzimy — każda litera ma stały kształt. Wyrazy składają się ze zbioru liter. Jak odpowiednio ułożymy litery, to wiemy, co te wyrazy oznaczają. Na przykład, my wiemy, co to jest kot. Jeśli byśmy chcieli zapisać dany wyraz, na przykład pies, to wiemy, że jest to pies, a nie na przykład kot.
- A jeśli na przykład zapiszemy wyraz zamek, to skąd będziemy wiedzieli? Zamek to może być na przykład budowla albo zamek, który jest w drzwiach.
- A powiem Wam, że w PJM jest podobnie! O! — śmieje się tata

Język **P**olski? 
 Język **M**ój?
TAK! 

